

Protestsange - Oliekrisen og modstanden mod Atomkraft.

Klassetrin: 7.-9. Klasse

Fag: Historie og dansk

Værlighed: 2-4 lektioner

Emneord: protestsange, aktivisme, atomkraft, oliekrisen i 1973, ungdomskultur, ungdomsoprøret, rock.

Der findes mange måder at protestere på, heriblandt protestsange, som var noget af det helt store i 70'erne. I 1970'erne var der også rigeligt at protestere mod, for årene var præget af blandt andet boligmangel, arbejdsløshed, og Den Kolde Krig. Vietnamkrigen fyldte også en del, og med det fulgte mantraet: *"Make love, not war"*. Det var en periode med store forandringer: Christiania blev stiftet i 1971, fri abort blev vedtaget i 1973, og energimæssigt ændrede Danmark også kurs. Det opstod især på baggrund af oliekrisen.

Oliekrisen i 1973

Oliekrisen 1973 opstod blandt andet på baggrund af internationale konflikter. Arabiske lande som Egypten og Syrien regulerede oliepriserne, for at svække Israel, hvilket blev til en større politisk krise. Olie som handelsvare blev altså politiseret, og eftersom Danmark støttede Israel, fulgte også en 'olieboykot'. Det betød, at man i efteråret 1973 måtte spare på olien, hvilket betød, at der kun var lys i f.eks. hver anden gadelampe, og at der indførtes bilfrie søndage. Den høje prisstigning på olie betød, at almindelige mennesker havde færre penge til andre forbrugsgoder, fordi det beløb de skulle bruge på benzin, varme, vand, osv. var steget meget voldsomt.

Som I måske kan forestille jer, så blev man altså noget fortvivlet i 1973, da man pludselig ikke kunne se sig sikker på olie. Det betød, at man begyndte at tænke i andre baner: Hvordan kunne man ellers fremstille energi, og gøre sig uafhængig af olie fra Mellemøsten? Man vendte blikket mod sol- og vindenergi, atomkraft, naturgas og Nordsøolie. Især atomkraft skabte stor debat, da Folketinget overvejede mulighederne for atomkraftværker i Danmark.

Protestsange - Oliekrisen og modstanden mod Atomkraft.

'Atomkraft - nej tak'

Atomkraft blev en sag, der blev diskuteret bredt i den danske befolkning, og en protestbevægelse voksede frem. I 1976 udkom protestpladen, 'Atomkraft - nej tak', og i 1977 udkom Jomfru Ane Band med albummet 'Jomfru Ane', hvor Plutonium var første sang på side to. Udover protestsange så marcherede man, og nogen af jer har måske set 'Atomkraft - nej tak' logoet. Folkestemningen var så meget imod atomkraft, at man droppede de ellers planlagte atomkraftværker i Danmark. Det betød, at naturgas, olie fra Nordsøen, vindmøller og solenergi i stedet vandt indpas.

Opgave

Lyt til sangen *Plutonium* af *Jomfru Ane Band* og svar på følgende spørgsmål:

- Hvilke emner bliver taget op i sangen?
- Hvilke temaer går igen i ordvalgene? (Semantik)
- Hvilken stemning synes I der er i sangen? Lyder de sure, glade, eller noget helt tredje?
- Hvad er bruttonationalprodukt? Og hvad betyder det at akkumulere?
- Hvad bliver kritiseret? Og gennem hvilke sproglige virkemidler?
- Synes I at sangen fra 1977 kan relateres til noget i omverdenen i dag?
- Hvis I skulle skrive en protestsang, hvad skulle det så være imod?
- Synes I at det er en god måde at protestere på? Hvorfor/hvorfor ikke?

Protestsange - Oliekrisen og modstanden mod Atomkraft.

Plutonium

af Jomfru Ane Band

I det grønne Dannevang
der samles energi
og kernekraft og fuglesang
og højt hurra fordi
Vi akkumulerer, vi akkumulerer
/:Plutonium, millirem, millirem :/
Vor bruttonationalprodukt
det er en hellig ko
hvert år så skal vi skifte ud
af bukser, bil og sko
Vi akkumulerer...

Vi har jo lært fra barnsben af
at handling koster spild
hvo intet vover intet vandt
vi tæmmer vand og ild
Vi akkumulerer...
Vi tåler radioaktiv luft
på sytten millirem
og sku vi få en ekstra sjat
er skaden ikke slem
Vi akkumulerer...

Vor tro det er vor videnskab
den skiller skæg fra snot
protoner her, neutroner der
på kryds og tværs om skråt
Vi akkumulerer...

I østen stiger solen op
det skider vi da på
den gi'r jo ingen nem profit
det kan i nok forstå
Vi akkumulerer...

De gratis glæder er så få
og livet er så kort
så hvorfor tænke på vor død
før vi engang skal bort
Vi akkumulerer...